

مسئله شکنجه

www.ketab.ir

تهیه و تألیف:

اکرم مودرزیان فرد، زهرا پیر حیاتی

سرشناسه	گودرزیان فرد، اکرم، ۱۳۶۴ -
عنوان و نام پدیدآور	مسئله شکنجه/ اکرم گودرزیان فرد، زهرا پیرحیاتی.
مشخصات نشر	همدان: فراگیران سینا، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	ص: ۹۵.
شابک	۹۸۷-۶۲۲-۷۸۲۶-۱۰-۴:
وضعیت فهرست‌نویسی	فیا :
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: تنبیه بدنی (فقه)
موضوع	Corporal punishment (Islamic law) :
موضوع	: شکنجه و آزار
موضوع	Torture :
رده بندی کنگره	BP ۱۹۵/۷ :
رده بندی دیویی	۲۹۷/۳۷۵ :
شماره کتابشناسی ملی	۸۵۱۳۳۹۶ :

عنوان کتاب:	مسئله شکنجه
مؤلف:	اکرم گودرزیان فرد - زهرا پیرحیاتی
ناشر:	انتشارات فراگیران سینا
چاپ:	سینا
شمارگان:	۵۰۰ جلد
نوبت چاپ:	اول / ۱۴۰۰
شابک:	۹۷۸-۶۲۲-۷۸۲۶-۱۰-۴
قیمت:	۵۵,۰۰۰ تومان

مرکز بخش: همدان، خیابان شریعتی، مقابل کبابیان، کوچه مهر

تلفن: ۰۲۲۵۱۴۴۶۱-۳۲۵۱۶۱۴۴-۳۲۵۲۸۴۶۲-۰۸۱ دورنگار: ۰۲۲۵۱۷۲۵۲-۰۸۱

مقدمه نویسندگان

شکنجه یکی از سخت ترین مجازات هایی است که در طول تاریخ بشر همواره از سوی حاکمان جور برای رسیدن به اهداف خود به انسانها تحمیل می کردند، و بدین سبب آسیبهای زیادی به کرامت ذاتی انسانها وارد کرده است. اما با این حال جایگاه و محل بحث از شکنجه در فقه چندان روشن نبوده و برخی از فقها آن را نه به عنوان مسئله و موضوع مستقل، بلکه به عنوان امری فرعی و تبعی به شکل اجمالی در برخی ابواب فقهی مطرح کرده اند.

بنابراین در تبیین موضع فقها در قبال مسئله شکنجه در ذیل عناوینی چون تعذیب، ایذا و... توجه به تفکیک ضرورت دارد و آن تفکیک اینکه واژگان مذکور برای بیان نوع روابط بین افراد یا یکدیگر، یا افراد با حیوانات و گاهی برای بیان روابط بین دولت (حاکم، حاکمیت و حکومت) با افراد به کار گرفته می شود. لذا همواره مراد از تعذیب و کلمات مشابه در کلام فقها شکنجه مصطلح به معنای حقوقی (حقوق بشری) نیست.

اما از طرفی دیگر باید توجه داشت که مهمترین فرامین الهی در قرآن کریم آمده است که از جمله این فرامین می توان به مسئله ایذاء اشاره کرد، آنجایی که در سوره

مبارکه احزاب آیه ۵۷ خداوند متعال ایذاء بندگان به هر صورتی حرام می داند. همچنین در سوره نمل آیه ۱۰۶ هم آمده است که اقرار حاصل از شکنجه و اکراه نافذ نیست، افزون بر آیات و روایات بیشتر فقهای شیعه و برخی از فقهای اهل سنت اقرار ناشی از اکراه را صحیح نمی دانند.

کتاب حاضر به منظور جلوگیری از تضييع حقوق متهمان، مجرمان و اسيران جنگی با بهره گیری از دیدگاه فقهای امامیه و اهل سنت و با تکیه بر منابع اصیل اسلامی به بررسی مساله شکنجه در موارد ذکر شده می پردازد.

در واقع اسلام دین عزت و کرامت انسانی و همواره حامی اجرای عدالت و دفع ظلم می باشد و مجازات سخت بدنی را نهی نموده اند و در آیه ۵۷ سوره مبارکه احزاب ایذاء بندگان خدا هم پایه ایذاء خداوند متعال و پیامبر وی دانسته شده است و می فرمایند مسلمانان حریم خدایت و رعایت حرمت یک مؤمن بزرگتر از حرمت خانه خداست. همچنین در قرآن کریم هرگونه ظلم و ستم به خویش و دیگران منع شده است و در آیات و گفتار معصومین مشخص می گردد در دوران رهبری پیامبر و ائمه هرگز کسی از طرف حکومت مورد شکنجه واقع نشده است.

ضرورت تدوین کتاب مستقلی با عنوان مسئله شکنجه این است که امروزه با توجه به رخدادهای کنونی بین المللی و حقوق بشری و به منظور جلوگیری از تضييع حقوق متهمان و اسيران همچنین به خاطره جنگ هایی که گروهک های تکفیری به راه انداخته اند که حاصل این جنگ ها اسیر شدن تعدادی افراد بی گناه است و این گونه افراد مورد آزار و اذیت شکنجه های سخت از جمله سوختن در آتش، سربريدن، قطع دست و پا و... قرار می گیرند و این در حالی است که در اثر جهل و عدم آگاهی دیگران برخی از گروهک ها این نوع شکنجه ها را به پیامبر ﷺ استناد داده پس برای میرا داشتن ساحت مقدس پیامبر ﷺ از این گونه رفتار و همچنین آگاهی دادن به مردم و همچنین معرفی چهره واقعی اسلام انجام این پژوهش ضرورت دارد زیرا اسلام دین عزت و کرامت انسانی است، در قرآن کریم هم هرگونه ظلم و ستم به خویش و

دیگران منع شده است. علاوه بر این در دوران رهبری پیامبر صلی الله علیه و آله و امامان علیهم السلام هرگز کسی از طرف حکومت مورد شکنجه واقع نشده است.

با اینکه مسئله شکنجه از مباحث بسیار مهمی است، اما تاکنون کتاب مستقلی با این عنوان تألیف نشده است، و مباحث در مورد شکنجه به صورت منسجم و یکجا نیامده است.

ما در کتاب پیش رو مستقلاً به مسئله شکنجه پرداخته ایم، و مباحث مرتبط با مسئله شکنجه را به صورت منسجم و یکجا آورده ایم.

مهرماه ۱۴۰۰

اکرم گودرزیان فرد، زهرا پیر حیاتی

www.ketab.ir

فهرست مطالب

مقدمه نویسندگان ز

فصل اول: مفاهیم اساسی شکنجه

الف- مفهوم شکنجه ۱۵

۱- تعریف لغوی ۱۵

۲- تعریف اصطلاحی شکنجه ۱۶

مفهوم شکنجه از نظر فقهی ۱۶

مفهوم شکنجه در اسناد بین‌المللی ۱۸

شخصیت شکنجه‌گر ۱۹

شخصیت مجنی علیه ۲۰

ب- مفهوم متهم ۲۳

۱- تعریف لغوی ۲۳

- ج- مفهوم جرم و مجرم ۲۴
- د- مفهوم اسیر ۲۷
- ۱- در لغت ۲۷
- ۲- اسیر در اصطلاح ۲۷

فصل دوم: انواع شکنجه

- الف- شکنجه جسمی ۳۱
- ب- شکنجه روحی ۳۵
- ج- تفاوت شکنجه با سایر رفتارهای سو ۳۹
- ۱- رفتارهای بی رحمانه ۳۹
- ۲- رفتار غیر انسانی ۴۰
- ۳- رفتارهای تحقیر آمیز (موهن) ۴۱
- د- معیار تمایز شکنجه از دیگر سوره رفتارها (ظالمانه، غیر انسانی، تحقیر آمیز) ۴۲

فصل سوم: سیر تاریخی شکنجه

- ۱- در بین اقوام و ملت‌های مختلف ۴۵
- ۲- شکنجه در ادیان ۵۱
- ۳- جهان اسلام ۵۴
- ۴- شکنجه در دوره امویان و عباسیان ۵۸
- ۵- ایران ۶۱

فصل چهارم: تفاوت شکنجه با سایر مجازات‌های اسلامی

- الف- تعریف حد ۶۹
- ب- تعزیر ۷۱